

Posavske povesti.

I. Terzinov Janez.

Takrat še ni bilo svetovne vojne, še davno ne. Terzinov Janez je čez teden kopal in sipal gramoz v predmestni jami, čez nedeljo je pa počival. Počival? No, da, od hlapčevskih del, sicer pa tudi v nedeljo in praznik ni bil nikoli brez opravka. Niso mu tega dopustili — otroci, mislite? — o ne! — ptiči.

Terzinov Janez je bil spreten ptičar. Uboge ptičice! gotovo jih je lovil in mučil. Po sebi sodite? Terzinov Janez ni bil tak. Poznal je ptice in ptice so poznale njega, pa ne od slabe, marveč od dobre strani. Na Terzinovem vrtu so se ptice zbirale vsak dan; v nedeljah pa, ko je bil Janez doma, so imele celo gostijo. Ob hišnem zidu proti vrtu je Janez navadno cbesil dve kletki z dvema vâbnikoma. Vâbnik, vâbnik, pomišljate, kaj pa je to? Ptič pevec, ki s petjem vabi in privabi še druge ptiče. Janezova vâbnika — čížek in zelenček — sta jih privabila veliko.

Ob takih prilikah so se na vrtu pri Terzinovem Janezu shajali tudi otroci.

Ptice se živahnih otrok niso bale, saj je bil med njimi Janez, ki je čuval, da se nobeni ptiči ni smelo zgoditi kaj žalega.

»Janez, kako se pa temu pravi?« so izpraševali otroci o novem ptiču, ki je priletel na vrt.

»Ta je pa redka prikazen na vaškem vrtu.«

»Menda ga res še nismo videli.«

»Črno kapico nosi.«

»Pa res! Kdo je?«

»Črnoglavka.«

»Je pevka?«

»Je, je. Pa še kakšna!«

»Kako poje?«

»Kakor kos in še lepše.«

Črnoglavka na veji pa se ni brigala za te pogovore. Zletela je v odprto ptičjo utico, pogledat, če bi se dobilo kaj primernega tudi za njen želodček.

Ptice so bile Janezu hvaležne za njegove do-
brcte. Vso pomlad in vse poletje so mu hodile obirat
mrčes s sadnih dreves, tako da je bil v delavnikih,
ko ni bilo Janeza doma, tudi za ptice pravi delavnik
na vrtu. Jeseni pa so bile jablane in slive tako lepo
obložene s sadovi, da so se še ptice težko poslavljal
s Terzinovega vrta. No, in vse se tudi niso poslovile.
Rumenokljuni kos se je trikrat premislil in ostal je
v bližini Terzinovega vrta tudi čez zimo. Ni mu bilo
dolgčas. Terzinov Janez je imel v zimskih dneh
ravnotako goste na svojem vrtu kakor spomladi; le
s to izjemo, da so mu pozimi malodane pri oknu udrli
v sobo. Če je bilo malo okence le nekoliko odprto,
že se je sukala med oknom sinica.

»Cicifuj! Cicifuj!«

»Seveda!« jo je ustavljal Janez, »ti moraš imeti
vedno kaj posebnega.« Nataknil je na leseno žbico
nekoliko slanine in jo zasadil v špranjo med okno.

Sinica je pikala in se Janezu vdano priklanjala.

Drugič je bilo pa okno zaprto. Bilo je o božiču.

Janez je sedel ob oknu za mizo in rezal pastirce
in ovčice za jaslice. Pomagali so mu tudi otroci iz
bližnjih hiš. Sinici se je pri zaprtem oknu menda za-
zdelo, da so izrezljani papirnati izrezki same bučne
peške.

Trkala in trkala je na okno vedno močneje in
vedno nevoljneje, češ, to pa ne bo v redu, po tleh se
usipljejo peške, pa nikočar ni, da bi jih pobiral.

»Janez, odpri!« To je pomenilo siničino trkanje.

»Janez, ali odpremo?« so prašali otroci.

»Če se boste po sinici ozirali, kdaj bodo jaslice
gotove? Nocoj pride sveti večer.« Janez je bil resen
in je delal dalje.

»Saj je že skoro vse izrezljano.«

»Drevesca tudi?«

»So že.«

»Betlehem?«

»Že!«

»Pokažite!« Brž so mu pokazali skupino hiš, ki
so predstavljale Davidovo mesto. En pogled in Janez-
zova sodba je bila izrečena: »Kaj pa okna? Še niso

izrezana. So še zaprta. Torej tudi sinici okna ne boste odpirali.«

Deca je pričela rezati in odpirati okna v Betlehemu. Ali preden so bila ta okna otvorjena, jim je sinica zbežala izpred oči, naveličala se je trkati.

»Janez, sedaj je ne bo več.«

»Prav, da je ne bo več. Učite se od sinice: pustiti ljudi v miru, kadar so pri delu. Ptičica je videla, da delate, pa vas ni marala več nadlegovati.«

Terzinov Janez je bil vesel, da so ga otroci tako radi poslušali pa tudi ubogali.

»Ti, Miznikov Nejko!« je zapovedal sosedomu sinku, »ti moraš takoj domov. Nočem, da bi morali spet mati hoditi pote. Mah za vaše jaslice imaš še vedno pri nas. Alo — pojdi!«

Nejko je šel. Pa kako težko. Med vrati se je ozrl po tovariših, ki so še smeli ostati pri Janezu.

»Ne obotavljaj se!« mu je zaklical Janez. »Tudi ti-le pojdejo kmalu za teboj.«

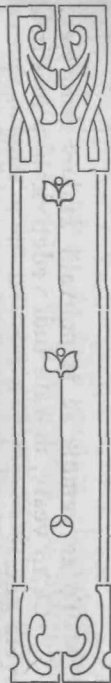
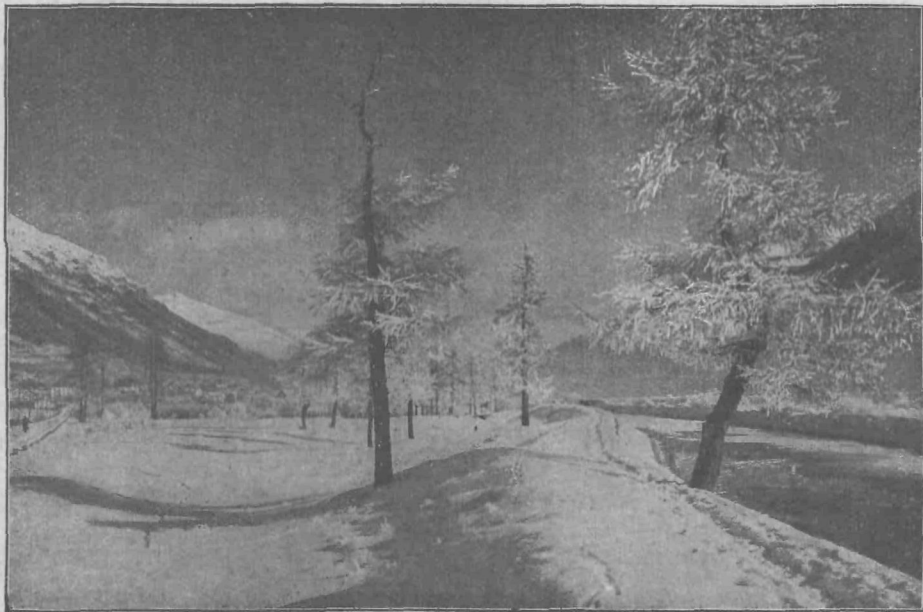
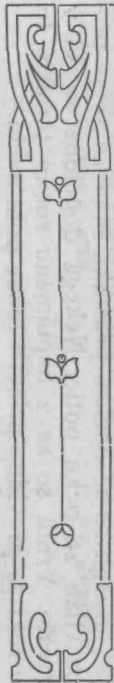
Otroci so se ustrašili te besede. Pri Terzinovem Janezu je tako prijetno. Vedno kaj novega vidijo, vedno kaj novega slišijo in — Janez ima tudi orehe, rožiče in včasih celo piškote. Pa kdo, povejte, je hodil k Janezu samo zavoljo sladkega grizljaja? Samo ptice, da, samo ptice, otroci pa nikoli niso k njemu prišli samo zavoljo tega.

Terzinov Janez je znal tako ljubo pogledati, da so otroci takoj vedeli: Ta nas ima rad. Nasmel se jim je tako prijazno, da nihče ni mogel dvomiti o njegovi ljudomilosti. In kadar jim je govoril: O! to je bilo zanje. Pogovarjal se je z njimi kakor enak z enakimi, čeprav je bil Janez velik in moder, njegovi obiskovalci pa majhni in nevedni.

»Otroci, koliko luči ima sveta noč!« jih je prašal Terzinov Janez tistikrat, ko so mu pomagali graditi božične jaslice.

»Koliko luči?« se je zamislil Praznikov Stanko, »koliko luči? Tega ni mogoče vedeti.«

»A da ne?« se jim je nasmejal Janez. »To mora nocoj vsakdo vedeti, vsakdo, pravim, samo da ve, zakaj se nocojšnja noč imenuje sveta noč.«

Pozimi.

»To že vemo!« se je pohvalil Tinkov Andrejec.

»Če to veste, morate tudi vedeti, koliko luči ima sveta noč.«

Terzinov Janez je pač vedel, da otroci tega sami od sebe ne bodo uganili, le to je hotel reči: če vam povem, boste takoj vedeli, zakaj mora biti tako, kakor vam povem.

»Torej koliko luči?« so radovedni otroci čakali na odgovor.

»Sveta noč ima samo eno luč — samo eno zvezdo,« je odgovoril Janez.

»Samo eno? Katero?« so se čudili malčki.

»Ali nismo včeraj peli o tej zvezdi:

Marija je rodila Jezusa,
presvetlo luč vsega sveta,
ta luč nam sveti prelepo
po celem svetu.«

Deci so se zaiskrile vesele oči. Razumeli so Janezovo besedo in pesem: Sveta noč ima samo eno luč.

Šli so domov. Pa tudi doma, pri božičnih jasliah, so še vedno mislili na to, kar so videli in slišali pri Terzinovem Janezu.

Kancijan.

Medeni lonec.

Ko smo bili doma še majčkeni pri dobri mamici — spominjam se prav posebno nekega Božiča. Mamica so imeli dva nagajivčka; petletnega Jožka, korenjaka za njegova leta, in mene, sedemletno, šibko Francko. Mamica so oba enako ljubili. Ni čuda, saj sva bila uboga malčka prerano izgubila očeta. Zato so nama mamica posvečali podvojeno ljubezen in podvojeno skrb. Tudi karali so naju malokdaj mamica.

Bližali so se božični prazniki. Mamica so se pripravljali za peko potic. Nekega dopoldne so šli v mesto. Vrnili so se z napolnjeno ročno torbico. In v roki so previdno prinesli lonec poln medu.